

BOD

Oostelijke Polder

Hoe we, nu en in de toekomst, een economisch vitale agrarische sector kunnen behouden die in staat is voldoende voedsel te produceren en de ecologische en ruimtelijke opgaven in te vullen die de maatschappij stelt.

Inleiding

De agrarische ondernemers staan voor een grote opgave om te komen tot een sector die ecologisch duurzaam & maatschappelijk verbonden is. Om dit te realiseren is een (nieuw) economisch volhoudbaar businessmodel nodig om ook in de toekomst voldoende voedsel te kunnen blijven produceren.

Een groot aantal agrariërs uit de oostelijke polder hebben samen met de ZLTO Oss-Den Bosch en gefaciliteerd door de gemeente Oss met elkaar besproken hoe de toekomst van het boeren in de oostelijke polder er uit zou kunnen zien en wat daarvoor nodig is. Deze gesprekken hebben geleid tot een bod. Dit bod bestaat uit een uitvoeringsagenda met diverse grote en kleinere projecten voor de komende jaren die tezamen leiden tot een verbetering van lucht, water, bodem en biodiversiteit.

Om het bod te realiseren, zullen er vanuit de overheid en andere stakeholders een aantal randvoorwaarden moeten worden ingevuld.

Zowel het bod als de benodigde randvoorwaarden staan beschreven in dit document.

Agrarische sector in Oss

De primaire agrarische sector is een belangrijke sector in Oss. Dit is de sector die ons voedsel produceert. En die voedselproductie is een grote verantwoordelijkheid van en voor zo'n vruchtbare delta waarin wij leven!

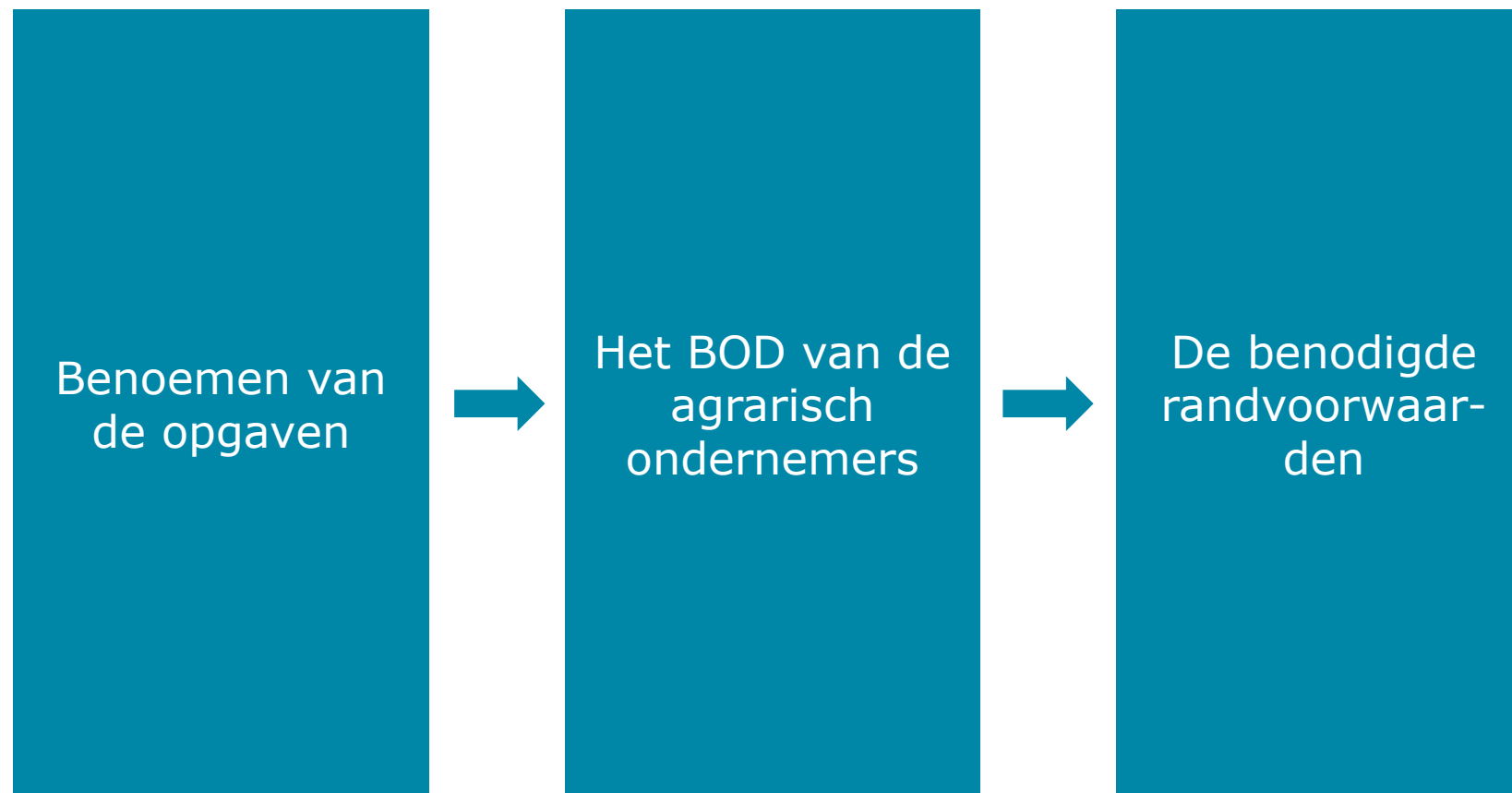
Door een sterke primaire sector is er in de regio ook een sterke maakindustrie, voederindustrie, vleesindustrie, farmacie, logistieke functie en aanpalende dienstverlening. Bovendien versterkt de primaire sector de onderwijsstructuur in de regio met een agrarische hogeschool en de WUR. Dit heeft een positief effect op onderzoek en innovatie.

In de regio NOB vormt het buitengebied van de gemeente Oss nog één van de weinige plekken waar intensieve voedselproductie in de toekomst mogelijk is, omdat de grond van zeer goede kwaliteit is en er geen Natura2000 gebieden in de nabijheid liggen.

In de oostelijke polder zijn ruim 40 agrarische ondernemers aanwezig met hun bedrijf. De ondernemingen variëren van melkvee tot akkerbouw en vollegrondsgroenteteelt. Er zijn relatief veel jonge ondernemers aanwezig die graag door willen boeren.

Als groot grondbezitter hebben de agrariërs de sleutel in handen om de ecologische opgave vorm en inhoud te geven. Ook dragen ze daarmee de zorg voor een kwalitatief goed onderhouden buitengebied. Zonder een economisch volhoudbaar businessmodel, gaat het buitengebied verrommelen en is er een toenemende kans op criminele ondermijning.

De opbouw

Het BOD per opgave

Opgave 1

Terugdringen van
emissies

Het BOD

1. Groene energieproductie (= reductie CO₂)

- *Kleine windmolens*
- *Zon op (stal)daken*
- *Mestvergisting*

2. CO₂ opslag in bodem in gewas (jaarrond groen)

3. Mestkringloop sluiten (= minder aanvoer kunstmest)

In dit gebied is de verhouding tussen akkerbouw/tuinbouw en veeteelt gunstig voor een sluitende kringloop van dierlijke mest op gebiedsniveau.

4. Meer eiwit van eigen land (o.a. door zomerstalvoeren)

Hierdoor minder import van krachtvoer nodig

Het BOD per opgave

Opgave 2

Verbeteren
waterkwaliteit en
waterberging

Het BOD

1. Minder kunstmest (= minder uitspoeling)

2. Uitbreiden en toepassen van innovaties

op het gebied van gewasbeschermingsmiddelen en op het gebied van het telen van specifieke gewassen die bepaalde giftige stoffen in bodem kunnen “vangen”.

3. Plas-dras op de juiste (=laagste) plekken in polder

4. Winterpeil kan omhoog t.b.v. buffering

5. Onderzoek naar rol Hertogswetering voor watertoevoer in zomerperiode

Het BOD per opgave

Opgave 3

Verbeteren
bodemkwaliteit &
biodiversiteit

Het BOD

- 1. Uitrol van het project BodemUp in de hele polder t.b.v. bodemverbeteringsmaatregelen**
- 2. Uitrol Brabantse Biodiversiteitsmonitor t.b.v. maatregelen ter verbetering van de biodiversiteit.**
 - a) Weidevogelbeheer is in deze polder goed mogelijk, maar moet wel hand in hand gaan met beter faunabeheer
 - b) Kruidenrijke/bloemrijke akkerranden uitbreiden (i.c.m. GLB-beleid en opgave 7de nitraatrichtlijn).
- 3. Afspraken maken met TBO's in het kader van agrarisch natuurbeheer (m.n. uiterwaarden).**

Momenteel is het onderhoud slecht met als gevolg heel veel distels en overlast voor agrarische percelen.
- 4. Jaarrond groen!**
- 5. Meer gewasrotaties**

Het BOD per opgave

Opgave 4

Economisch rendabel

Het BOD

1. Matchen stoppers en starters

“boerenland in boerenhand”

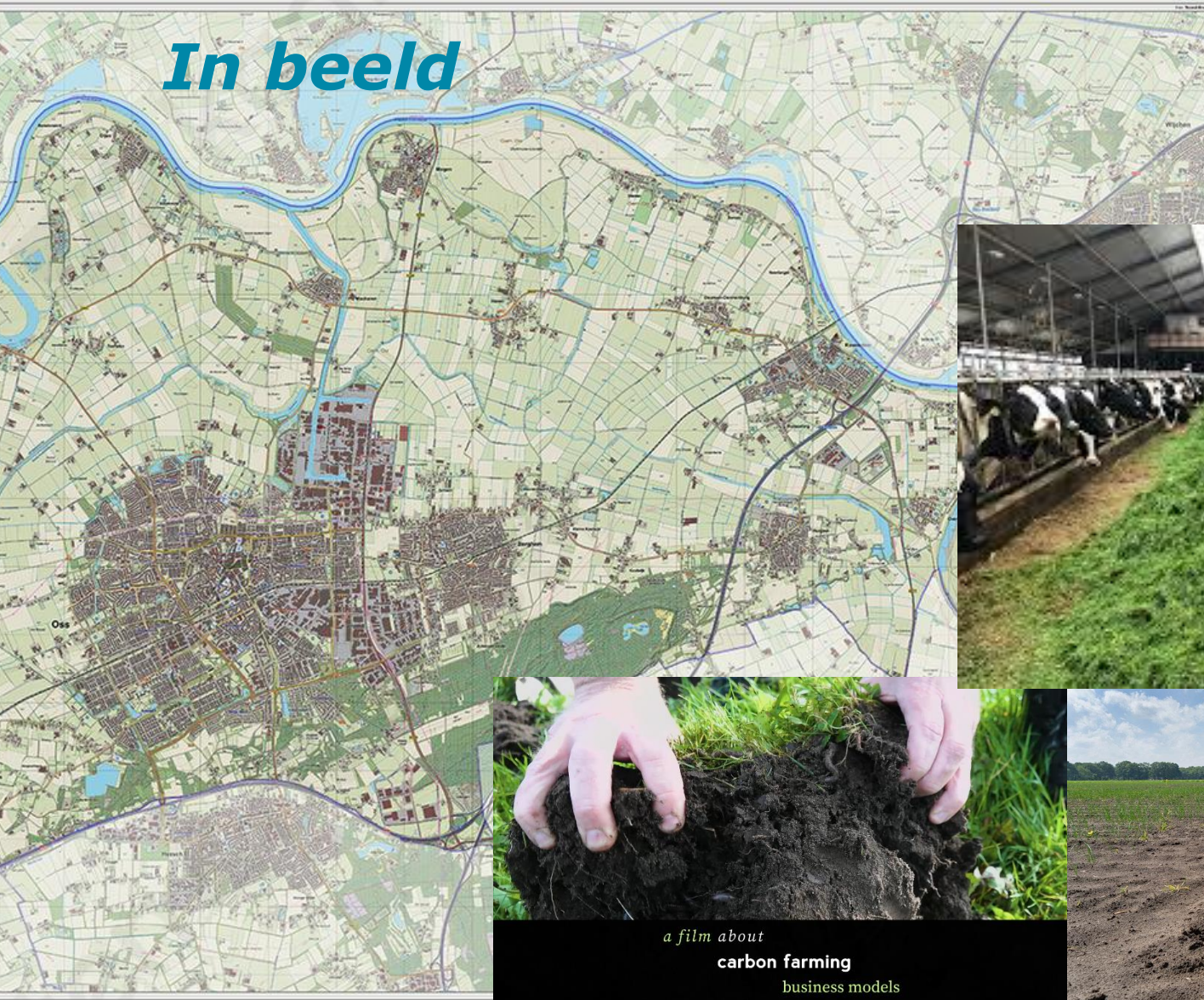
2. Kostenreductie

- a) minder kunstmest (zie mestkringloop)
- b) Minder krachtvoer (zomerstalvoeren)
- c) minder gewasbeschermingsmiddelen (innovatie)

1. Aanvullende verdienmodellen

- a) Verwaarden CO₂-afvang door jaarrond groen
- b) Verwaarden van het “schonen” van bodem en water van vervuilende stoffen niet afkomstig uit de landbouw door gebruik van gewassen die deze stoffen kunnen “vangen”.
- c) Productie groene energie

In beeld

a film about
carbon farming
business models

Randvoorwaarden

Om dit Bod tot uitvoering te brengen, zullen een aantal randvoorwaarden ingevuld moeten worden. Het gaat hierbij in hoofdlijn om de volgende punten:

Experimenteerruimte

- om de mestkringloop te kunnen verbeteren; Huidige regels zijn gericht op grondeigendom/pacht. Ruimte nodig voor mogelijkheid voer/mest contracten. Het intrekken van de derogatieregeling heeft tot gevolg dat er meer kunstmest nodig is (ter vervanging van de eigen drijfmest)
- om predatie van weidevogels tegen te gaan
- om plas dras & weidevogelgebieden op de juiste/meest logische plek in de polder(s) te positioneren
- Om ruimtelijk te kunnen optimaliseren (aanpassen planologisch kader)

Voldoende grond

- Geen concurrerende functies toestaan die normaal agrarisch gebruik verstoren en/of verstorend werken op de grondprijs
- Andere verdeling voor agrarisch natuurbeheer (groen/blauwe diensten). Houdt dit bijvoorbeeld ook mogelijk in de uiterwaarden (niet enkel natuur, maar ook extensieve landbouw)

Voldoende middelen

- Menskracht en financiële ondersteuning om kennis en handjes in te kunnen zetten om real time te kunnen gaan meten, businesscases te kunnen opzetten, te ondersteunen bij complexe subsidie-aanvragen, etc.
- Vergoedingen voor het leveren van groen-blauwe diensten en/of bovenwettelijke milieuprestaties en/of CO2 vastlegging